

Landskap: Småland Upptecknat av: Prosten Pettersson
 Härad: Konga Adress: Tjugosjö
 Socken: Ljudeu Berättat av: Kans Johansson
 Uppteckningsår: 1935 Född år 1865 i Ljudeu

Uppteckningen rör	sid.
Ålderdomarna.	1.
Vallgris.	2.
Lörskörd.	3.
Gjösåttur.	4.
Gärtingar vid såttur o. tvöskning.	5.
Kolning.	6.
Tjörbrännning.	7.
Prästen Nyman talade om jämnvägen, som skulle komma.	8.
Byvägsvindbrännning.	9.
Barva björk.	10.
Önbärsdricka.	11.

4656

Linn.

sid.

12.

Höns.

13.

Daglönn.

14.

Foderbrist.

15.

Budskaps.

16.

4656

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Livst; byn. Alderman "Alman."

Här i Tjörnsjö^v har de alltid haft en äldre-
man. Han skulle se till gästgärdet i
bögar i allmänningen i här i byn har
de alltid haft en bögar samfällt. Att de
har haft någon budkänne, har ju
aldrig varit. Vi beslutade skriva en
lapp och skicka. Aldermanen skulle se
till, att beakten från Tjörnsjö^v var
öppen, att gästarna var rätta i hode
skett på sig. Han skulle se till, att
gästgärdarna var i ordning, utsering
"de samfällti". Vi gästgärdarna de
skulle synas, innan de släppte beä-
ken.

4656

Vallquist.

Grissar fick gå med försen så inte
krossen skulle ta ut honom. Han
va alltid i förarbeten der grisen.
Vallquist bodde de här i byn te 1890-
talet så bodde västare var borgar.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2

4656

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3

Löv

Löv då to di en 3-4000 hävar
 på var gå ~~di~~ räknade må att di
 skulle ha 300 hävar på var gå
 Min morfau som hade vudontag, bar
 skulle ha 1200 hävar te sina
 gå. Fäen di fick äta bara
 Löv för då vänta. Men gång
 kunde di så lite hörs. Men
 så va di magen å gubben må
 på vären. Så va så resla så
 di kunde inte gå ni bättre
 njötan utan di fick bara ut
 dan i bolet å ge den hävar så
 di beräknade te lite.

4656

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Sjölätter.

När på gåran hade de inte bytt (skif-
tat) slättern utan de fick slå alla
på en gång. Så gick de i tidigt på
mornen för de skulle va färdiga
te i börje arbetet klackas 5. Så skul-
de va 2 man te i slä i 2 te i ijsa
"te allings" för varje 8 mantal. När de
hade slätt kunde de hört, i så
sätte de givna: kvarna genom björk
al. evig tall vid. por och app. Sen
skav de pinne två vält: 1 för kvar-
2 för björk i så vidare. De sen latta-
de de ut hört.

4656

Töolan i byn.

Si va koste färu. När di va ute i
slöde skulle di alltid "bäupa" (töla)
likadout va då vä tröskningen. Så
va en säv heder i slå slöjan fört
i kogen om manarna. Si skulle
alltid tröskas ett "bete" för 3 eller
3. En del böjda länken i för a va
fört. Si slötrösk ända te dager.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5

4656

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Kolning

Var bryge kolade en eller två milor
vart år. Kolet sålde di te Läsboles-
sebo) te masugnen. Menys bröder
kolade själva eller med toypare.

Petter Mörk va en gubbe, som di brukte
te leja te å kola åt sej.

4056

Tjälbränning.

David i Tide va en gubbe, som brukte
bränna tjära här i byarna. Han högg
på vintern, så brände han på
våren. Han valdade vattn i då han
brände en liten bytta opp i skogen.
Så kunde bli 20-40 tunnors tjära.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7

4656

När järnvägen kom.

När järnvägen kom här i trakten,
så sa prästen Nyman att där var prä-
värdens sista ämde. A. Andersson i
Hornautops hem sa: "Utåfö dessa
människa gå vägen utan hästar,
å där ä' troligen i' st."

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8

4656

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Bräuvriusbräuning i Tjugoön:

Käv i byn forus då de bräuvrius. Så
ena ägde Nikolaus Petersson i då
andeg ägde Jonas Mattson. Si lejde
te bräuvriusere ee, som betade Petter
Mört. Så va orakien 1840-1850. När
di skulle "blasa" bräuvrius, så
skulle alla badarna dit i svalka
ä'at. Så va både bränder i drängar
i torne.

Si kom från andra trakter när ä' ville
ha brant. Så kostade 50 öre karven.
Si brände på potatis ä' watt.

4656

Bona björk.

Bona björk då gins di allmunt för.
Björklagen va söt a' go. Men du den
fick järn, ble den fällig, för då
fick du frossa.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

10

4656

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Lubärsdricka.

På höstarna gick de ut på "slöcebä".
De satte ett stort under på slö-
de vä en staka på bären. Sen var
de på bären på en subärsdricka på
byggde dricka på st.

11

4656

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Liv.

En riktig braga skulle ha 10 "limmas"
liv. En limma va en 16-18 skälpaund.
Så ble 24 lockar eller 48 bändler
efter skättingen.

12

4656

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

13

Hörs.

Den första hörsen, ja så den började
med min ä. "Gumpen". Ja va väl
en 6-7 år då. Vi hade aldrig mer
än den. Sen väntade di a passade
som ett litet barn. Vi hade den en
7-8 år. Sen sånade di väl, att då
va logus med ett par hörs på en
medelstor gård. Till jag reste åt
Amerika 1888 hade vi bara 2 hörs.
Di väntade ett ägg då i di. Ett tjog
paskägg va ett underverk. Di
tingades (beställdes) vid jul.

Småland
Kors
gården
Sofia
1935.

4656

Myrtas Thorsén
Borås Trus
född 1865 i
Närpe

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

14

Skulle du ha 25 öre om du för första
gång, så fick du va. öredeladig.

8 skilling a water var varligt, att di
fick. En pigge fick 4-5 skilling a
water. Så fick di böja blocken 3
om merom a hålla i te beak skunt.

Frid i Rerba tog 50 öre och water,
var hon skulle. "Så kan ingen
haja dej" sa di. "Så kan ingen
kugga ut 3 daler om du te en
slätterkän."

Foderbiset

4656

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

15

Så va ofta då ble "footat" på vöarna
Så fick di ge mig ut i sila ljung
Så kunde ju va på vägen strögar,
som di hade bälur i sälji. Så fick
ge 50-60 öre för ett pund råghalva.
Så kunde, att di ha på balentak på
loggia om hösten i rev å'at om
vägen för å' ge beäken. Ja vet
att di kunde härför med te skickig
för å' bejs bälur, var då trot
(trot) bär.

4656

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVPedskeap.

Den förste grepen, vi hade här, den gjordes
Sweed Ljunggren 1875 eller på omkring
så kom i bruk på 1880-talet. Till
dess hade de trägrepen. Stålgrepen kom
i bruk på 90-talet. Den förste hö-
gaffeln såg jag 1888 i Sverige. Allt
här här beunnas bas i fämer eller
må trägaffel.

Den där frugaffeln, vi hade beunnas, den
slogs vi grepen om. Så va inte lätt
ska ja så a byta ut en halv-
kalle med en tjock trägrepen må
te tungan